

Overstag

Amity Gaige bij Meulenhoff:

Schroder
Alledaagse wanen
Overstag

Amity Gaige

Overstag

Roman

Vertaald door Ton Heuvelmans

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9397-2

ISBN 978-94-023-1497-7 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Sea Wife*

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties

Auteursfoto: © Sarma Ozols

Zetwerk: Pier Post

© 2020 Amity Gaige

© 2020 Nederlandse vertaling Ton Heuvelmans en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De poëzie van Anne Sexton is vertaald door Katelijne De Vuyst en verschenen in *Kreupel hart* (2002). Speciaal voor *Overstag* heeft ze nog meer poëzie van Sexton en fragmenten uit het werk van Kenneth Patchen vertaald.

Kenneth Patchen, 'You may all go home now', uit: *Collected poems of Kenneth Patchen* © 1939, New Directions Publishing Corp.

Anne Sexton, 'Man and wife', uit: *Live or die* © Anne Sexton 1966, Linda Gray Sexton 1994.

'The double image', uit: *To Bedlam and part way back* © Anne Sexton 1960, Linda Gray Sexton 1988. SLL/Sterling Lord Literistic, Inc.

De uitgever heeft getracht de rechthebbende van het omslagbeeld te achterhalen. Wie meent rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met de uitgeverij.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

voor Tim
en voor mijn moeder, Austra

I

Hoe begint een vergissing? De laatste tijd vind ik deze simpele vraag nogal moeilijk te beantwoorden. Onmogelijk zelfs. Een vergissing heeft haar oorsprong in zowel tijd als ruimte – in iemands redeneringen en in haar verblijfplaats. Ergens op het kruispunt van die twee dimensies bevindt zich de nauwkeurig begrensde vergissing – in zeevaarttermen: bij de coördinaten.

Is mijn vergissing begonnen met de boot? Of met mijn huwelijk? Ik denk het niet. Mijn vergissing is waarschijnlijk geworteld in een argeloze ervaring die ik vergeten was te ontcijferen, waarvan het geheim mij stilletjes in zijn macht heeft gekregen. Zo herinner ik me bijvoorbeeld dat ik op mijn twaalfde naast het verblindend blauwe zwembad van een Howard Johnson-motel stond en door een halfopen gordijn zag hoe een stelletje elkaar uitkleedde, terwijl de van mij vervreemde vader in de lobby bezwaar stond te maken tegen de hotelrekening. Had ik mijn blik moeten afwenden? Had de misrekening al eerder plaatsgevonden, toen ik nog op een kokosmat in het heldere zonlicht in de kleuterschool zat en me naar de jongen naast me toe boog en zijn aanhoudende gefluister aanhoorde? Ik voel nog steeds de dauw in mijn oor.

En nu zit ik in een inloopkast.

Michaels inloopkast.

Dat moet ik uitleggen.

Ik ben er een paar dagen geleden in gaan zitten. Ik was op zoek naar iets

van hem en ontdekte dat de vloerbedekking erg zacht is. Door de dubbele klapdeuren valt het zonlicht prachtig gefilterd naar binnen. Hier voel ik me rustig.

Ik weet dat kinderen zich vaak verbergen in inloopkasten. Als kind verberg ik me ook vaak in de kast van mijn moeder. In haar kast hingen chique jurken en wollen kleren die ze nooit droeg. Ik vond het leuk om die stoffen tegen mijn lichaam te houden, of om haar hoge pumps aan te doen, alsof ik op een podium liep en me voorbereidde op mijn toekomst. Daar schaamde ik me nooit voor.

Er bestaat vast en zeker een verband tussen dat verstopten in mijn moeders kast lang geleden en in Michaels kast nu, maar dat inzicht scheidt geen duidelijkheid.

Soms schrijft het leven korte, afschuwelijke versjes voor je.

Ik weet niet of ik vandaag wel doorkom.

Ik bedoel, of ik dat zou willen.

Om eruit te gaan, *naar buiten* te gaan, is voorbereiding en kalmte nodig. Als ik naar buiten ging, ging rondlopen, weer mensen tegenkwam, weer naar de winkel ging en mijn leven weer oppakte, dan zou iemand mij vast en zeker vragen: 'Wou je niet dat je nooit was gegaan?' En dan verwachten ze dat ik zeg: 'Ja, die reis van ons was een vergissing.'

Misschien hopen ze dat ik dat zal zeggen.

Maar ja zeggen tegen de bootreis was de grootste uiting van trouw aan mijn man.

Ik mag daar geen spijt van krijgen.

Als ik dat wel doe, blijf ik alleen achter met al mijn trouweloosheid.

17 januari, 10.15 uur. LOGBOEK VAN HET JACHT JULIET. Van Porvenir naar Cayos Limones. 09° 33,5' N.B. 078° 56,98' W.L. Wind N.W. 10 knopen. Zee 30-120 centimeter. OPMERKINGEN: Wij bevinden ons op 102 zeemijl O.N.O. van Panama-stad, heersende wind richting de autonome archipel San Blas. Het silhouet van de kust is nog zichtbaar achter ons, maar vóór ons is alleen water. Alleen maar water. Eén grote moeder-oceaan. Op zulke momenten realiseer ik me dat er maar één oceaan is. Oké, er zijn baaien & zeeën & engtes. Maar dat zijn maar woorden.

Kunstmatige onderverdelingen. Als je eenmaal op zee zit, zie je dat het één ononderbroken waterrijk is.

Dat gevoel zou je nooit krijgen op de wal.

(Althans niet in ons land).

Wat een gevoel. Generaties zeelui hebben dit nooit kunnen beschrijven, dus hoe groot is mijn slagingskans? Ik, Michael Partlow. Michael Partlow, die niet één titel van een gedicht kan noemen. Vraag dat maar aan mijn vrouw, die heeft haar hoofd er vol mee.

Toen ik hem leerde kennen, dacht ik: *ik zou nooit trouwen met zo'n man*. Een pietje-precies. Te conventioneel. Geen gevoel voor humor! Maar ik vergiste me. Door het huwelijk, de kinderen en de sleur werd Michael ongelooflijk geestig. En hij werd steeds geestiger terwijl ik, die ooit geestig was geweest, steeds minder geestig werd.

Er hing een tanktop waar hij een bijgelovige band mee had toen we nog op de boot woonden. Door de herinnering aan die tanktop moet ik keihard lachen. Als je rondvaart in een heet klimaat, ga je zo min mogelijk kleren dragen. En rondvarende jongeren kleden zich als psychoten – grasrokjes, flamencourken met modderlaarzen, lasbrillen en schelpenkettingen – souvenirs van plaatsen die ze bezocht hebben. Ik heb geen idee waar Michael die tanktop vandaan had. Panama-stad? Hij was wit, met enorme armsgaten. Als hij op de wal stond, stralend, met dat jongensachtige gezicht en dat ongewassen haar, leek hij op een scholier die zo'n twintig jaar geleden was zoekgeraakt op een schoolreisje.

De bemanning van ons schip is fit en opgewekt. Bootsman Sybil Partlow (zeven jaar oud) zit in de kuip op schoot bij stuurvrouw Juliet Partlow. Matroos George 'Doodle' Partlow (tweeënhalf jaar oud) doet zijn best overeind te blijven op de kalme deining. Hij heeft geen broek aan en wacht tot de stuurvrouw hem over de reling laat plussen. Zijn beperkte vocabulaire is maritiem van aard. 'Boot ja! Vis ja!' We kregen zojuist bezoek van een reusachtige zeeschildpad! Hij kwam aan bakboord langs en stak zijn kop als een periscoop uit het water. Volgens Sybil is het een spion. Telkens als Sybil iets leuks zegt,

wil ze dat ik het opschrijf. Die schildpad is een spion, schrijf dat maar in je boek, pap.

‘Pardon?’ zegik. ‘Heb je het tegen mij? Hoe heet ik op zee, bootsman?’
Ze zegt lachend: ‘Goed, schrijf dat maar in je boek, kapitein.’

De tanktop was zo grappig omdat hij normaal gesproken zo’n nette vent, zo’n dandy en opruimer is. Hij kan bijna zonder slaap. Zijn moeder zei dat hij altijd al zo geweest was. Hier thuis werkte hij tot ’s avonds laat: e-mails versturen en verslagen schrijven, maar meestal wat aanklooien. Elektrische bedrading bestuderen door een apparaat uit elkaar te halen, of speelgoed maken voor de kinderen. Soms stak hij zelfs de beek over en stookte daar een vuurtje, zodat we insliepen bij een landelijke rooklucht.

’s Morgens ging hij okselfris naar zijn werk. De kinderen mochten niet eten in zijn auto. Crackers, snoepjes: streng verboden. Maar de gezinsauto, *mijn* auto? Geen probleem. Een dikke laag composterende organische troep onder de stoelen. Geheimzinnige voorwerpen die tegen de wielkasten botsten als ik de bocht scherp nam.

Nu ik hier zo zit, begrijp ik dat. Ik begrijp hoe prettig het voor hem moet zijn geweest om een eigen territorium te hebben, een inloopkast waar je schoenen staan, waar de buitenwereld ver weg is en je het helemaal voor het zeggen hebt.

Mijn inloopkast, aan de andere kant van de slaapkamer, is rommelig. Ik ben ermee opgehouden hem op te ruimen toen Sybil een peuter was. Nadat ik maandenlang mijn blouses keurig had opgehangen, liet ik ze al lemaal op de grond liggen nadat zij ze van de hangertjes had getrokken. Ze kwam de kast uit gestommeld met mijn schoenen aan, zwalkend als een dronkenlap, en liet die ergens achter waar ik ze niet kon vinden.

Maar ik ben een moeder. Op den duur heb ik al mijn eigen ruimtes opgegeven, tot en met de laatste inloopkast.

17 januari, 18.00 uur. LOGBOEK VAN HET JACHT *JULIET*. Cayos Limones. 09° 32,7' N.B. 078° 54,0' W.L. OPMERKINGEN: Zonder problemen hier op Cayos Limones aangekomen & stevig voor anker bij klein eilandje.

Sybil springt van de spiegel af, terwijl haar moeder Doodle helpt zijn natte shirt uit te trekken.

Smile! zeiden ze vroeger tegen sneue meisjes als ik. Toen kwam het feminisme en was het: sterf met je *smile!* Een jongen zou je nooit dwingen om te lachen. Maar nu blijkt – onderzoek heeft dat uitgewezen – dat de fysieke handeling van het glimlachen wel degelijk je gevoel van welbevinden vergroot.

En dus oefen ik soms.

Ik zit hier in mijn inloopkast en trek een grimas.

18 januari, 02.00 uur. LOGBOEK VAN HET JACHT *JULIET*. Cayos Limones. OPMERKINGEN: We naderen langzaam het absolute niets. Limones is een ongerepte archipel met veel beschutte eilandjes met daaromheen riffen & glashelder water. Alleen het geluid van de branding brekend op het rif aan loefzijde. Het is midden in de nacht en ik kan de slaap niet vatten. Zojuist alle roestende klemmen op de accu schoongemaakt. Meer mensen hier dan ik zou willen, dankzij de nabijheid van het vasteland. Ze komen van over de hele wereld. In elk geval hebben onze kinderen andere kinderen om mee te spelen, en Juliet heeft andere vrouwen om mee te klagen bij glazen warme witte wijn.

Ik weet dat het nogal radicaal lijkt wat wij doen. Maar in werkelijkheid zijn er *zo ontzettend veel mensen* hier, verspreid over de hydrosfeer. Zeilboten, sloepen, catamarans, imitaties van beroemde schoeners, rijke paranoïde figuren, pensionado's, mensen die hun kat hebben meegenomen. Mensen die hun hagedissen hebben meegenomen, mensen die ervan balen om een kwart van hun inkomen aan de overheid te moeten afdragen, vrije geesten, charlatans en ja, ook kinderen. Er zijn *duizenden* kinderen die op dit moment de wereld over varen en van wie sommigen zelfs nog nooit aan land hebben gewoond.

Wij beweren dat we willen dat kinderen opgewekt/niet-materialistisch/flexibel zijn. En dat zijn varende kinderen. Ze klimmen in de mast & weten alles van onbekende planten. Het kan ze niks schelen hoe iemand die ze ontmoeten eruitziet, soms spreken ze niet eens

dezelfde taal, maar ze komen er altijd uit. Ze zitten niet de hele tijd de ene levensstijl te vergelijken met een andere. 71% van de aarde bestaat uit oceaan. Deze kinderen kunnen niet werkelijk geloven dat zij het centrum van de wereld vormen. Want waar zou dat precies moeten zijn? Ze meten hun dagen af tegen een onpartijdige & eindeloze horizon.

Ik wil beginnen met de opmerking dat het kopen van een boot het meest absurde idee was dat ik ooit heb gehoord. Ik was alleen maar ooit aan boord geweest van een veerpont, en Michael had na zijn studie niet meer gezeild.

‘Dat is zeker een geintje,’ zei ik tegen hem. ‘Jij wilt dat ik, en onze twee bloedjes van kinderen, met jou op een boot gaan wonen midden op zee?’

‘Het is maar voor een jaar,’ zei hij.

‘Ik kan niet eens zeilen, Michael!’

‘Je hoeft ook niet te kunnen zeilen,’ zei hij. ‘Je hoeft alleen maar te weten welke kant je de boot op moet sturen. De rest leer ik je onderweg wel.’

‘Je bent gek,’ zei ik.

Maar zelfs Juliet was moeilijk te overtuigen. Hoe verkoop je het aan je vrouw dat het voordelig kan zijn om risico’s te nemen? Uiteindelijk, als jouw vrouw net zo is als de mijne, is ze waarschijnlijk met je getrouwd vanwege je standvastigheid.

Om Juliet ervan te overtuigen dat ik de boot best kon kopen, moest ik de beroemde verkoper die iedereen alles aan kon praten, mijn vader, Glenn Partlow, inschakelen. Je kon mijn pa niet gelukkiger meemaken dan wanneer hij op Lake Erie kon zeilen met zijn oude Westsail 32. Die had hij voor de grap gekocht van een of andere collega die er snel van af wilde. In die tijd kon zelfs een chef-technicus in de GM-fabriek zich blijkbaar een boot veroorloven. Hij lag in een jachthaven aan Lake Erie op ongeveer een half uur rijden van ons huis. Mijn zus Therese voer de eerste paar keren met ons mee, maar ze werd steeds zeeziek. Daarna waren het alleen mijn pa & ik op een boot die geen van ons beiden kon betalen.

De boot heette *Odille*. Waarschijnlijk een oude vlam van iemand. Mijn moeder wilde niets te maken hebben met de boot. Ze ging helemaal op in onze opvoeding, wat niet betekende dat dat goed was voor haar of voor ons. Dat deden moeders als zij destijds nu eenmaal in Ashtabula, Ohio. Ze bracht ons overal heen, reikte ons onze trompetkoffer of lunchpakket aan. Als pa & ik gingen zeilen met de *Odille*, klaagde ze nooit. Althans niet tegen mij.

We hebben niet meer dan ruim twintig van die tochtjes gemaakt, maar die staan in mijn geheugen gegrift. Ik herinner me het flessengroene wateroppervlak van dat winderige meer, de korte golfslag. Als ik dertien wilde worden, dan moest ik snel bijleren. Welke schoot ik moest aantrekken, welke ik moest vieren, hoe ik de lijnen moest klaarleggen voor pa, wanneer ik iets kon vragen, wanneer ik mijn mond moest houden. Ik wilde hem niet lastigvallen. Hij zag er erg belangrijk uit aan het roer.

Toen ik in klas drie zat bood GM mijn vader een overplaatsing aan van Parma, Ohio naar Pittsburgh. Om redenen waar ik nooit naar heb gevraagd, nam hij het aanbod aan & verkocht de Westsail.

Hij bracht ons onder in een bescheiden bakstenen huis op een helling in de stad Bridges, waar je, als het gevroren had, de steile straten niet op kon rijden.

Vooraf dat laatste detail veranderde mijn leven.

Natuurlijk zei ik nee. Mijn eerste reactie was er een van shock. Ik dacht dat hij gek geworden was. Moesten de kinderen en ik op een boot gaan wonen? Michael had evengoed kunnen zeggen: 'We gaan ondersteboven wonen en dan lopen we over het plafond.'

Juliet bedacht de meest uiteenlopende redenen om het niet te doen. Maar zo is ze. Juliet is een echte scepticus. Elk huwelijk heeft behoefte aan zo iemand. Maar twee in één huwelijk is te veel van het goede.

Meer dan eens wees ze erop dat mijn vader overleden was toen hij één jaar ouder was dan ik nu ben. Dus misschien voelde ik de adem van de dood in mijn nek. En ze begreep heel goed hoe eng dat voelde,

maar misschien kon dit specifieke psychodrama worden opgelost met minder extreme middelen, zoals bijvoorbeeld een triatlon?

Michael en ik erkenden allebei dat we problemen hadden, we konden het alleen niet eens worden over een oplossing. Wat er volgens mij aan de hand was, was dat ik niet alleen praatte over het onwaarschijnlijke voorne- men om ons huis, de school van de kinderen en Michaels baan achter ons te laten, hoe zeker we ook wisten dat we al die dingen weer terug zouden krijgen. *Ik vroeg me af, ongeacht of we nu weggingen of zouden blijven, wat we gingen doen aan ons.*

Jij denkt dat dit al onze problemen oplost. Dat is magisch denken, Michael. Zo denkt een kind.

Ze zweeg over dat andere. Ik mocht er nooit direct naar verwijzen, en dus gaf ik soms een hint. Wist ze bijvoorbeeld, probeerde ik op een keer, dat de oude Romeinen geloofden dat zeereizen heel goed waren tegen depressies?

Ze legde haar boek neer en wierp me een woedende blik toe.

‘Ja,’ zei ze. ‘Ze vonden ook dat je de hersenen van een jonge ram moest eten.’

Ze las verder.

Ik dacht: ik heb niets te verliezen. Voorzichtig duwde ik met een vinger haar boek omlaag.

‘Juliet,’ zei ik. ‘Snap je het dan niet? Je zit vast. Je bent al jaren niet meer gelukkig. Wil je hier in Connecticut blijven, depressief blijven en je proefschrift niet afmaken? Is dat jouw eindspel? Misschien is zo’n reis wel heel goed voor jou.’

‘Ik ben niet “depressief”,’ zei ze. ‘Bovendien heb ik de pest aan dat woord.’

‘Goed, hoe wil je het dan noemen?’

Verontwaardigd duwde ze het kussen in haar rug omhoog.

‘Ik ben hondstrouw aan mijn problemen.’

Luister goed: ik wilde niet meegaan. Niet omdat ik gelukkig was waar ik was. Want dat was ik niet. Niet omdat ik vond dat varen onveilig en onverstandig was. Zelfs niet omdat ik vreesde dat het ons huwelijk onder druk zou zetten, omdat, nou ja... daar was het te laat voor.

Ik wilde niet meegaan omdat ik al worstelde met een tekort aan – ik heb ook de pest aan dat woord – ‘eigenwaarde’. Het waren een paar zware jaren geweest nadat de kinderen waren geboren. Daar valt veel meer over te zeggen. Ik was kort daarvoor ook opgehouden met mijn proefschrift.

De waarheid was dat ik bang was dat ik als zeiler een modderfiguur zou slaan.

Wat een gênante toestand.

23 januari, 10.15 uur. LOGBOEK VAN HET JACHT *JULIET*. Cayos Limones. Ochtendregen gevolgd door wolkeloze hemel. OPMERKINGEN: Weet je hoe de mensen hier ‘varen’ definiëren? Varen is je boot repareren op exotische plekken. Toen ik dat voor het eerst hoorde, moest ik lachen. Maar nu is het niet grappig meer! Vanochtend schroefde ik het elektrische paneel los omdat er een paar lampjes flikkerden & zag dat de helft van de bedrading los was geschoten. Verbaasde me dat er überhaupt nog licht was. Ik heb mijn *12-Volts Boot Bijbel* bij de hand & mijn krimpousen & terwijl zeevogels langs de strakblauwe hemel scheren, bestudeer ik het hoofdstuk ‘Thermische krimpousen’.

Doodle zit peinzend naast me.

‘Krimptang,’ zeg ik.

Hij geeft me een stukje Lego.

‘Krimpkous,’ zeg ik.

Hij geeft me een krijtje.

Maar steeds als je de pest in begint te krijgen op je boot, gebeurt er juist iets wonderbaarlijks. Het water naast ons begint te rimpelen en een school pijlstaartroggen komt hun vleugels spoelen aan onze lijzijde.

Ik ken inderdaad een heleboel gedichten, na de vele uren in mijn studiehok op Boston College waar ik mijn proefschrift probeerde te schrijven, voordat we Connecticut, het land van vaste gewoonten, verlieten.

Ironisch genoeg is een van de redenen waarom ik de poëziestudie heb opgegeven dat het volstrekt onvereenigbaar was met de opvoeding van twee kinderen. Maar nu ik dagen achtereen in mijn kast zit, is de poëzie even concreet voor mij als een hakbijl. Ik heb er meer behoefte aan dan aan eten.

De versregels stromen mijn hoofd binnen. Ik weet niet eens meer wie ze geschreven heeft.

Veldslagen worden verloren in dezelfde geest als ze worden gewonnen.

Ik eet erg weinig, meestal alleen middageten met de kinderen, en als ik dorst heb drink ik uit de badkamerkraan. Als ik overdag de kast uit moet, duw ik de dubbele deuren open en steek op mijn sokken de vaste vloerbedekking van onze slaapkamer over. Het lichaam kraakt. De blaas hunkert. Ik negeer de badkamerspiegel. Als ik terugkom in onze slaapkamer, blijf ik soms staan voor de ramen aan de voorkant, waar vogels zich verzamelen in onze verdorde appelboom. Ik bespioneer ze, zoals zo nu en dan een nieuwsgierige buurman mij bespioneert. Ons eenvoudige witte huis is nu een interessante locatie geworden. Het is op het nieuws geweest. Ik zie hoe mensen langslopen, de pas inhouden en, als ze samen zijn, een bezorgde blik uitwisselen.

Ere aan hen die hebben verloren!

En aan hen wier schepen zijn gezonken!

En aan hen die zelf zijn ondergegaan!

Het is waar: geschiedenis wordt geschreven door de overwinnaars. Daarom lezen we dichters.

Om te zingen over de nederlagen.

25 januari, 23.00 uur. LOGBOEK VAN HET JACHT JULIET. Cayos Limones. Stevige N.O. wind. Helder weer. OPMERKINGEN: Varen over 2 dagen in oostelijke richting. Misschien dan eindelijk de gebaande wegen verlaten. De hemel is waanzinnig vanavond. Eén enorme koepel met sterren. Ik vind het 's avonds geweldig aan dek. Als Juliet slaapt ga ik hierheen & kruip in de huik. Ik heb zelfs geen hoofdlamp nodig om bij te schrijven, zo helder schijnt de maan. Als een schijnwerper. Als de zon

in een zwart-witte wereld. Je kunt elk blad van elke palmboom op het eiland zien, woest zwiepend in de passaatwind. Het zand is zo wit als sneeuw. De branding rolt het strand op & af.

Als het aan mij lag zouden we de hele aardbol om varen. Als ik alleen was zou ik halverwege de Marquesas zijn, 3 weken verwijderd van het dichtstbijgelegen land. Dan zou dit pas een nachtwacht zijn! In plaats daarvan, en om Juliet gerust te stellen, hebben we een koers uitgezet vlak langs de kust van Midden- & Zuid-Amerika. Panama-stad, Cartagena, Caracas. Ik hoop dat ze daarvandaan instemt met een overtocht. We kunnen overal heen varen over deze eindeloze zee.

Montserrat? Punta Cana? Havana?

Maar voorlopig ben ik alleen, met mijn kapiteinslogboek & een paar hokko's die ik kan zien broeden als hun boom een bepaalde kant op waait. Op een boot verderop zijn ze vergeten het val vast te binden. Ik overweeg om erheen te zwemmen & hem vast te maken. Grappig eigenlijk dat je, hoe allener je hier bent, des te allener je wilt zijn. Je wilt een ankerplaats vinden waar verder niemand ligt. Alleen jij en de sterren, sterren en nog eens sterren. Sterren zetten je aan het denken.

Wij zijn slechts een koppelteken tussen onze ouders en onze kinderen. Dat ontdek je als je op middelbare leeftijd komt. Maar zo nu en dan wil je een lichtkogel lanceren. Hé, ik ben er ook nog! Iedereen doet aardig totdat je probeert je saai leventje wat betekenis te geven, en dan is het ineens van: wat is er aan de hand met jou? Denk je dat je bijzonder bent of zo?

Je leert veel over mensen als je ze vertelt dat je met je kinderen de zee opgaat. Ongeveer 10% zegt: 'Hé, dat is fantastisch, goede reis, en de andere 90% zegt onmiddellijk dat zoiets onmogelijk is. Daarna willen ze uren met je van punt A naar B en C, en moet je ze uitleggen hoe je aan voedsel denkt te komen, waar je verwacht te kunnen douchen of hoe je op de hoogte gaat blijven van het nieuws.

Telkens als we mensen vertelden dat we met het gezin gingen varen, begonnen ze over andere dingen. Sommigen maakten zich zorgen of het wel goed zou zijn voor ons huwelijk. Zou het niet moei-

lijk zijn om 24/7 in een drijvende schoendoos van 44 voet lengte te wonen.

(Een redelijke vraag, waar ikzelf ook nog over pieker.)

Iedereen maakte zich zorgen over de kinderen. ‘Hoe kun je dit je kinderen aandoen?’ vroegen ze. ‘Maak je je geen zorgen om hun veiligheid? Stel dat ze overboord vallen? Stel dat ze heimwee krijgen? Waarom wacht je niet tot ze 18 zijn? Waarom wacht je niet tot je gepensioneerd bent?’

Allereerst (wilde ik tegen die mensen zeggen, maar deed het niet) durven sommigen van jullie je kind niet eens een cursus boomklimmen-met-klimgordel te laten volgen. Dus ik trek me niks van jullie aan.

In de tweede plaats vind ik dat er iets mis is met het idee dat het redelijk zou zijn om je bescheiden droom een aantal decennia uit te stellen. Zijn wij personages in een of andere Griekse mythe of zo? Wachten op de adelaar die elke dag je lever komt uitpikken omdat je in een Griekse mythe zit. Is dat soms normaal?’

Ik wist dat mijn moeder en zus ons zouden missen. Dat snap ik. Het is nogal veel gevraagd. Maar andere mensen die we nauwelijks kenden, vreemden die ons geen minuut zouden missen, die zich verongelijkt leken te voelen door onze beslissing om uit te proberen hoe het leven op zee is? Alsof ze dachten: wat is er mis met snelwegen, met parkeerplaatsen, elleboogbeschermers & kerstliedjes zingen? Wat is er mis met ons?

Aan Michaels kant van het bed: een ingelijste foto van Sybil. Drie jaar, scheve vlechtjes, engelachtig. Zelfs in mijn donkerste buien, mijn diepste depressies, kon ik wegdromen bij het portret van mijn dochter. Zelfs nu kan ik er geen genoeg van krijgen. Moet je dat *neusje* zien, denk ik vaak, zo verdomd lief, zo *schattig*. Sybils hoofdje is hartvormig, breed bij de slapen en met een scherpe, vooruitstekende kin. In feite heeft ze het gezicht van haar vader. Beetje Fins, beetje Middenwesten, heel open en vriendelijk. Je ziet gewoon de honkbalvelden, de Coca-Cola en de square dances die nodig waren om zo’n soort gezichtje te maken.

Zelf ben ik een grijsogig kind uit het noorden van de staat New York, het product van een gewone splitlevelwoning, een vechtscheiding en nog zowat waar ik liever niet over praat. De familie van mijn vader – een clan van verbeterde Ierse depressievelingen – heeft zichzelf uitgedund door het jarenlang met toewijding roken van sigaretten. De moeder van mijn moeder was een tirannieke dame uit San Juan die mij, de weinige keren dat ik haar heb ontmoet, diep ontzag inboezemde. Mijn moeder zei altijd dat ze als kind door haar behandeld werd als een menselijke kapstok: *Blijf daar staan, hou dit vast.*

Kortom, toen Sybil geboren werd, stelde ik opgelucht vast dat ze leek op Michaels familie. Ik was opgelucht dat ze niet op mij leek.

Het is wel droevig, besef ik, dat je opgelucht bent omdat je kind niet op jou lijkt.

Weet je, soms weet ik niet of iets echt ‘droevig’ is of niet.

Ik bedoel, door droevige gedichten of liedjes vrolijk ik op. Dan denk ik: ja, zo voel ik me precies. En dan gaat het wel weer.

Maar andere mensen worden moedeloos door het slechte nieuws dat droevige gedichten brengen.

Ik moest het altijd checken bij Michael.

‘Was dat een “droevige” film,’ vroeg ik dan terwijl we de bioscoop uit liepen. ‘Is dit een “droevige” liedje? Ik bedoel volgens jou?’

‘Jazeker!’ zei hij lachend. ‘Iedereen vond dat.’

Als er al een manier bestaat om dromen in overeenstemming te brengen met de werkelijkheid, dan is het wel het kopen van een boot. Vooral een boot die je nog nooit hebt gezien. Maar wat een boot! Het is een CSY 44 Walkover uit 1988. Met kuip. Twee hutten & een kajuit. In de kapitainshut achterin een reusachtig tweepersoonsbed. Voorin twee kleine kooien voor de kinderen. Enorme koelkast, driepits fornuis. Heel ruim allemaal. Hoofdzakelijk polyester. Geen houtlaminaat maar echt hout voor de schotten en het interieur. Een horizontale boegspriet voor mij, houtsnijwerk in de scheidingswand voor mijn dichtende vrouw. We moesten hem ongezien kopen. Natuurlijk hadden we liever dichterbij iets gekocht. Maar doordat hij in Panama lag, was hij zo duizend

dollar goedkoper. Ik had alle jachthavens van Westport tot Larchmont al afgezocht. Zoveel geld heb ik niet. Ik heb cash betaald. 60 duizend. De uitbetaling van pa's levensverzekering. Ons appeltje voor de dorst (poëtisch, hè?). Oké, eigenlijk had ik het volle bedrag niet. Maar dat heb ik weten op te lossen, met wat creatief boekhouden.

In september arriveerden we hier, maar na twee weken in Bocas del Toro lag hij nog niet eens in het water. De romp moest schoongeschrapt worden en voorzien van 3 lagen nieuwe verf. Juliet bracht de dagen met de kinderen door bij de minisupermarkt, waar ze gebakken yucca aten en ze haar Spaans probeerde te oefenen met iemand. Uiteindelijk kreeg ze daar genoeg van en nam ze de kinderen mee naar de bar in de jachthaven, waar ze de kinderen bakken roomijs liet eten.

Vanaf de werf zag ik hen zitten. En ik smaakte het genoeg om te zien hoe een VN-bataljon aan zeelui zat te flirten met mijn vrouw – Jamaicanen, Australiërs, Panamezen – leunend op de bar terwijl ze koude biertjes dronken. Ze hadden kennelijk geen bezwaar tegen de peuter op haar schoot, & zij blijkbaar ook niet. Juliet heeft een duidelijk herkenbare lach, die je over de hele werf kon horen.

Het punt met depressieve mensen is dat als ze zich eenmaal een beetje beter voelen, ze geneigd zijn tot grote, genereuze gebaren die ze niet waar kunnen maken.

Maandenlang, de hele winter door, kibbelden we eindeloos over Michaels voorstel. Het is verbazingwekkend dat ik zoveel goede redenen had om de kinderen niet te laten wonen op een zeilboot, en ook dat geen van die redenen mijn echte reden was. Ik kon me niet nóg een mislukking veroorloven. Ik had 'mijn team' al eens in de steek gelaten, als het ware. Ik wist hoe dat voelde.

Op een avond in het voorjaar zaten we in bed. Het was laat. We hadden er een gewoonte van gemaakt om 's avonds en 's nachts ruzie te maken. Ik had een bak popcorn op mijn schoot. Popcorn was een geschikte snack voor in de pauze van een ruzie. Bovendien zag je het goed in het donker. Tijdens de time-outs waren we vrienden. Ik voerde hem steeds een handjevol.

Hij had het onder andere over hoe hij zich ‘geroepen’ voelde door de zee. Hij wilde leren van de zee. Hij wilde ‘zelfvertrouwen krijgen bij dreigend gevaar’. Hij geloofde dat dit deel uitmaakte van zijn Amerikaanse erfgoed. ‘Ons land is gebouwd op dapperheid,’ zei hij. Ik luisterde met een half oor, knikte.

‘Ik wil dit zó graag dat ik het voel in mijn lendenen,’ zei hij.

‘Waar zitten je “lendenen” precies?’ vroeg ik terloops, terwijl ik het zout van mijn vingers likte. ‘Ik bedoel, zijn het echte lichaamsdelen? Dat heb ik me altijd afgevraagd.’

Michael rolde zuchtend op zijn rug. Hij hield zijn hand voor zijn ogen en bereidde zich voor op een vruchteloze discussie à la Juliet.

Plotseling had ik met hem te doen.

Ik hield van hem.

‘Ik weet niet wat lendenen zijn, Juliet,’ zei hij ten slotte.

Ik staarde uit het raam, naar de donkere nachthemel waartegen takken waren afgetekend.

‘Nou, wat het ook mogen zijn,’ zei ik, ‘ze klinken héérlijk. Als we op zee kannibalen tegenkomen, dan eten ze vast eerst je lendenen op.’

Michael haalde zijn hand weg voor zijn ogen en keek me aan. De ogen van je man kunnen soms zo verdrietig glanzen in het donker.

Hij wierp de dekens van zich af en rende om het bed heen naar mijn kant.

Hij knielde neer en greep mijn hand vast.

‘Juliet,’ zei hij. ‘Betekent dat *ja*?’

Wat zat ik te klagen?

Dit hele gedoe was mijn idee.

We arriveerden in Panama midden in de regentijd. Zoveel regen had ik nog nooit gezien. Om het uur of zo hield de regen op, de straten stroomden leeg, waarna zonder enige waarschuwing de stortvloed weer een aanvang nam. De regen hamerde zo hard op het golfplaten dak van ons flatje boven de werf dat je moest schreeuwen om elkaar te verstaan. Op straat sloegen regendruppels zo groot als hagelstenen gaten in het zand,

waardoor de straten veranderden in kolkende rivieren; het water vormde borrelende en pruttelende poelen, zodat de indruk ontstond dat de regen niet alleen van boven kwam maar ook van onderen. We waren zo dom onze was vaak aan de lijn te laten hangen hangen, totdat we doorkregen dat in het regenseizoen níemand zijn was buiten te drogen hing.

Qua passie werd de regen slechts geëvenaard door mijn eigen sprakeloze tranen. Die eerste paar weken in Bocas del Toro huilde ik elke avond, met urenlang ingehouden, uitputtende huilbuien. Soms masseerde Michael mijn rug, soms lag hij te snurken in mijn nek.

Toen zei ik op een dag tegen mezelf: Hou nou eens op met dat domme gejang, Juliet. Er is hier al veel te veel water.

In de keuken van ons flatje in Bocas kon je amper je kont keren. Het was betegeld met onregelmatige stukken natuursteen, aan het aanrecht hing een bedrukt gordijn en er was zo'n antiek tweepits gasstel dat je moest aansteken met een lucifer. De kinderen vonden het niet erg. Voor hen was het één groot feest. Iemand had George een mini-FIFA-oefenbal gegeven, en meer had hij eigenlijk niet nodig. Hij liep ermee rond alsof het een huisdier was. In de minisupermarkt aan de overkant verkochten ze van die ijslolly's, die hier *duros* heetten – dikke plastic bekertjes met diepgevroren, versgeperst vruchtensap – en daar zaten we aan te likken als herten aan een zoutblok. Sybil genoot van de tekenfilmachtige claxon van de streekbus, terwijl ze bij de minisuper aan haar duro zat te likken. Telkens als er een bus aankwam, drong zich een nieuwe menigte mensen aan haar op die door haar haar streken, alsof elk uur haar verjaardag werd gevierd.

Het grappige was dat, nadat we een maand in Bocas woonden, het minder moeilijk was om te wennen aan het leven op een boot. Ik vond de kleine ruimtes aan boord onmiddellijk geruststellend, alsof ik in een dwangbuis werd gehesen. Geen chaises longues, geen poefs, geen flatscreen-tv's, geen halters, geen passpiegels, geen stoomstrijkijzers, strijkplanken of stofzuigers, geen levensgrote pratende Minnie Mouse of barbie-poppenhuis-met-lift, geen plastic loopstoeltjes, trampolines of wandelwagens, geen taartetagères, braadpannen, wafelijzers, karaffen, geen erfstukken, geen antiek of snuisterijen, geen ingelijste diploma's of grote foto's, geen

salontafelboeken, geen afhaalmenu's of papieren uit het vorige millennium, geen glas, geen vazen, geen waardevolle spullen, geen kunst, niets wat kapot kon gaan of je aan het huilen maakte als je het kwijtraakte, waardoor na verloop van tijd mijn relatie met *dingen* veranderde, en zelfs helemaal verdween.

Toen ze eenmaal in het water lag, ontdekten we een waslijst met andere, noodzakelijke, grote & kleine problemen. Na een werkeloze regentijd in de tropen, rook ze als de kleedkamer van een sportschool. De lambrisering was waardeloos, evenals de beschimmelde zwemvesten. De accu's waren leeg. De hoofdpomp werkte niet. Ik twijfelde of ik een nieuw grootzeil zou kopen. Na een ruige tocht in m'n een-tje in oktober, toen ik haar slagzij zag maken en alle zeilen bol stonden, besloot ik een nieuw grootzeil aan te schaffen. De motor liep als een zonnetje. De rubberboot was klein en stoer, met een 8pk-buitenboordmotor. Sybil doopte hem *Olievlek*. Telkens als Juliet even alleen wilde zijn, voeren de kinderen en ik rond in *Olievlek*. We verkenden de jachthaven van Bocas en zwaaiden naar alle vriendjes van Juliet. Ik leerde Sybil zelfs de rubberboot te besturen, en alle kerels op de kade gaven haar schouderklopjes en zeiden dat je kon zien dat ze zeebenen had.

3 weken werden er 4, 4 weken werden er 5.

Tegen de tijd dat je beseft hoever je over je budget heen bent, ben je al smoorverliefd geworden. Ik herinner me dat ik de boot voor het eerst zag, rustend op bokken op de werf, de smerige kiel goed zichtbaar, terwijl ze werd schoongespoten. Het duurde een paar uur voordat ik geloofde dat ze echt bestond, & dat we de stap hadden gezet, na al dat getwijfel en heen-en-weergepraat & uiteindelijk de knoop hadden doorgehakt.

De volgende dag gingen ze aan de slag en verfden de boot met twee lagen steenrode antifouling-verf. Ik was jaloers op de mannen van de werf die de romp bestreken met verf. Het leek op een intieme handeling. Oké, ik zou liegen als ik ontkende dat ik vage romantische gevoelens koesterde voor de boot, een soort zedige, maar hunkerende

liefde, zoiets als de aantrekkingskracht die ik voelde voor Juliet toen ze zes maanden zwanger was, met die grote, wiebelende borsten die indrukwekkend zijwaarts hingen.

(Mijn god, laat Juliet dit logboek nooit ontdekken.)

Dubbele Juliets, daar dacht ik aan.

Voordat de mannen van de werf haar te water lieten, moesten we nog één ding doen: de woorden op de spiegel afschrapen en haar een nieuwe naam geven.

De belettering was een beetje zijig: een sierlijk, romantisch lettertype.

Uiteindelijk lag daar mijn boot zoals ik me die had voorgesteld: de *Juliet*.

Zodra we aan boord gingen, werden de verschillen in onze diverse vaardigheden duidelijk. Michael was altijd met iets bezig. Als we voor anker lagen, als het een kalme zee was of als de kinderen sliepen, trof je hem altijd wel ergens aan met een mes, een rafelig stuk touw of starend naar een gebroken ketting.

Thuis in Connecticut had ik hem zelfs nog nooit een tafelkleed zien gladstrijken of een kussen opschudden. Het huis en de kinderen waren mijn domein geweest. Of ik al of niet bepaalde vaardigheden bezat op dat gebied, speelde geen rol. We deelden alle dagen onwillekeurig op volgens genderverschillen waarvan ik dacht dat die allang op de culturele vuilnisbelt waren gegooid. Voor een dichter legde ik een beklagenswaardig gebrek aan fantasie aan de dag in mijn dagelijkse leven, waarin ik mezelf verloor in de was en allerlei kleinigheidjes. En Michael was het soort vader die, als hij het voor het zeggen had, dringende sms'jes stuurde met vragen die ik de dag tevoren al had beantwoord, toen hij niet luisterde, zodat ik de helft van de tijd van op afstand aanwijzingen moest geven, als een *crew chief* bij een autorace.

Wie zegt dat glimlachen niet belangrijk is voor mannen? Hij vroeg altijd om gunsten met een meedogenloze blijmoedigheid. Hij was zelfverzekerd in zijn handelingen, ongeacht of het de juiste waren. Sybil stond soms van de ene voet op de andere te hinkelen omdat ze nodig naar de wc